

Zorg in onderwijs met doelgroeparrangementen onderwijs-jeugdhulp

Intensieve samenwerking Daelzicht en de Parkschool

Intensievere samenwerking tussen onderwijs en zorg; dat zal móeten, in het belang van het kind. Dat het ook kán, bewijzen Daelzicht en (V)SO de Parkschool. Dankzij een subsidieregeling van de gemeenten in Zuid-Limburg, voor de regio Westelijke Mijnstreek met name Sittard-Geleen, Beek en Stein, zijn de organisaties kunnen starten met een pilot waarbij ze samenwerken in doelgroeparrangementen. Van alle betrokken partijen staan, mede op initiatief en met ondersteuning van de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, de neuzen dezelfde kant op.

Aan het tot stand komen van de subsidieregeling is een intensief voorbereidingstraject tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten vooraf gegaan.

Alle partijen laten zien dat het in de praktijk écht werkt. In een rondetafelgesprek vertellen zij over deze doelgroeparrangementen, hoe ze samenwerken, hoe dat er in de praktijk uitziet en wat de opbrengsten ervan zijn.

Aan het woord zijn **Mery Ruber**, adjunct-directeur van de Parkschool, **Moniek de Haas**, verbinder onderwijs-zorg Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs Zuid-Limburg, **Ingrid Göppel**, orthopedagoge Daelzicht, **Inge Stroobants**, leerkracht op (V)SO de Parkschool, en **Bianca Neis**, begeleider op KDC (kinderdagcentrum) 't Steyntyje.

Al lange tijd werken Daelzicht en de Parkschool nauw samen. Veel kinderen stromen vanuit KDC 't Steyntyje door naar onderwijs op de Parkschool. In een knooppuntoverleg tussen ouders, school, zorg (KDC), samenwerkingsverband (SWV) en gemeente wordt beoordeeld op welke school het kind het beste tot zijn of haar recht komt. Het samenwerkingsverband neemt op basis van dit oordeel en een onafhankelijk advies een besluit rond het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring. Bij plaatsing wordt altijd gezorgd voor een 'warme overdracht'. "We werken aan de voorkant dus nauw samen om een zo hoog mogelijk resultaat te krijgen voor de kinderen", legt Moniek de Haas uit. Moniek faciliteert het leggen van de verbinding tussen zorg en onderwijs en adviseert en ondersteunt vanuit de samenwerkingsverbanden de scholen hoe ze de samenwerking met zorg in gang kunnen zetten.

“Een prachtig voorbeeld van samenwerking tussen onderwijs en zorg.”

Kijken naar het kind

Ook Max*, een jongen met een autisme spectrum stoornis, zat op 't Steyntyje. Hij kreeg daar ondersteuning van Daelzicht, waar hij en ook zijn ouders veel baat bij hebben. De ouders en Daelzicht klopten aan bij de Parkschool met de vraag: kan deze ondersteuning voor Max* óók ingezet worden op school? "Omdat we het belangrijk vinden dat we kijken naar wat het kind nodig heeft en wat voor hem of haar het beste past, zijn we die samenwerking aangegaan. Dat was het eerste moment dat begeleiding van Daelzicht ook echt in de klas aanwezig was", legt Mery Ruber uit.

Eén begeleider

Toen kwam Pim*, een jongen met gedragsproblematiek. Hij was niet te handhaven in de klas. Hij had een grote hulpvraag en had continu één-op- één -begeleiding nodig. Het was de vraag of hij überhaupt op school kon blijven. Omdat er zo'n goede ervaring was met Max*, en de lijnen kort waren met Daelzicht, werd Ingrid Göppel ingevlogen. "Belangrijkste vraag was: wat heeft Pim* nodig aan begeleiding", vertelt Ingrid. "Al snel kwamen we erachter dat meerdere kinderen in de groep gedragsproblemen hadden die tot dan geen extra zorgondersteuning kregen. Een onmogelijke taak voor de leerkracht, en de kinderen kregen niet dat wat ze nodig hadden. We spraken af dat er één begeleider in de klas kwam, die als het ware kon meebewegen met de behoeften van de kinderen. Die begeleider was niet constant met één kind bezig, maar hield het totale beeld in de klas in de gaten en kon bijspringen waar dat nodig was."

Meer rust

“Kinderen op de Parkschool die een individueel arrangement hebben, hebben daarmee ook individuele begeleiding in de klas”, legt Mery uit. “In de praktijk zorgt deze manier van werken echter voor onrust. Ieder kind een ‘eigen’ begeleider betekent veel mensen in de klas, wat onrustig is voor de kinderen. Maar het betekent ook dat de leerkracht met al die verschillende begeleiders af moet stemmen. We dachten: dat kan anders. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er niet te veel mensen in een klas zijn, zodat er meer rust komt, maar wel zodanig dat we de zorgvraag van het kind goed kunnen bedienen?”

Laagdrempelig en efficiënt

De manier van werken in de klas van Pim bleek goed te werken. Er was veel meer rust; voor de leerkracht, en zeker voor de kinderen. In plaats van de jaarlijkse individuele beschikking, werd vanuit de gemeente een subsidie beschikbaar gesteld voor (collectieve) doelgroeparrangementen onderwijs-jeugdhulp, waarbij de Parkschool zorg in huis haalt. In de praktijk betekent het, dat er bijvoorbeeld één begeleider van Daelzicht in een klas is, die verantwoordelijk is voor de zorg van meerdere kinderen met extra aanvullende ondersteuningsbehoeften. Leerkrachten komen zo meer toe aan hun kerntaak: ‘het lesgeven’.

Preventief, laagdrempelig en efficiënt

Het is een pilot voor de duur van een schooljaar. Bij de start is een nulmeting gedaan en na een jaar worden de resultaten gemeten aan de hand van het leerlingvolgsysteem. “Door de

zorg in huis te hebben, werken we nu meer preventief dan curatief. Het is laagdrempelig en efficiënt. Met het belangrijkste doel om kinderen onderwijs te kunnen bieden en ze ook binnen boord te houden in het onderwijs. Want ieder kind heeft recht op onderwijs, en op de zorg die het nodig heeft”, vertelt Mery. “Het valt op dat er een hoge intrinsieke motivatie is vanuit school en zorg”, vult Moniek aan. “Er is een duidelijk beeld wat ze willen bereiken en hoe ze dat willen doen. Ik kan niet anders zeggen dan dat dit een prachtig voorbeeld is van samenwerking tussen onderwijs en zorg!”

“Door de zorg in huis te hebben, werken we nu meer preventief dan curatief. Het is laagdrempelig en efficiënt. Met het belangrijkste doel om kinderen onderwijs te kunnen bieden en ze ook binnen boord te houden in het onderwijs. Want ieder kind heeft recht op onderwijs, en op de zorg die het nodig heeft.”

Stappen zetten

Het zijn niet alleen mooie woorden. De praktijk laat zien dat het ook echt goed werkt. Dat ervaren Inge Stroobants en Bianca Neis dagelijks. Sinds dit schooljaar is Bianca een van de drie begeleiders vanuit Daelzicht in de klas van Inge, die bestaat uit acht kinderen met een gemiddelde leeftijd van negen jaar. De andere begeleiders zijn Inge Goertz en Carina Lenssen. Bianca, Inge en Carina zijn niet tegelijk in de klas, maar wisselen elkaar dagelijks af. “Ik draaide deze groep voorheen met enkel een onderwijsassistente. Het zijn kinderen met gedragsproblemen, en we kwamen echt te kort in wat we wilden bieden. Ik ben eerlijk; ik liep op mijn tenen, had veel werkdruk en het liep niet zoals ik het wilde. Sinds de komst van Bianca, Carina en Inge is het een wereld van verschil. Ik kom weer met veel plezier naar het werk en vind het heerlijk om met deze kinderen te werken. Ik heb zelf zoveel geleerd, en het allerbelangrijkst: ik zie dat de kinderen stappen zetten. We hebben een nulmeting gedaan en we zien groei op zowel didactisch als sociaal-emotioneel gebied. Bianca, Carina en Inge zijn onderdeel van de klas voor iedereen. Hun inzet komt iedereen ten goede. We kunnen niet meer zonder hen!”

Preventief handelen

Bianca: “Ik observeer de groep. Omdat ik de kinderen inmiddels goed ken, weet ik wanneer ik moet inspringen of wanneer ik ze kan laten. Ik zie en herken duidelijke signalen, waardoor ik preventief kan handelen om escalaties te voorkomen. Die zijn dan ook een stuk verminderd. Dat biedt iedereen meer rust. En, zoals Inge al aangaf, het gevolg is dat de kinderen enorme stappen zetten. Het werkt ook zo goed omdat Inge en ik altijd open en transparant naar elkaar zijn. We vertrouwen elkaar blindelings, delen vragen en ook frustraties met elkaar. We zijn inmiddels zo goed op elkaar afgestemd, we hoeven maar een blik te wisselen en we weten wat we bedoelen.”

Stapje terug

Er werken nu in totaal zes begeleiders van Daelzicht op de Parkschool, verdeeld over vijf klassen. Die inzet is echter geen doel op zich. Uitgangspunt is de zorgvraag van de leerling en vandaaruit wordt gekeken welke ondersteuning van zorg nodig en passend is. “Uiteraard worden de ouders hier nauw bij betrokken. Zij krijgen tools aangereikt, ondersteuning in de thuissituatie en krijgen rapportages van de dag. Deze manier

van werken heeft daardoor ook positieve gevolgen voor de thuissituatie. Het is belangrijk om de driehoek school, zorg en thuis te blijven verbinden. Het uiteindelijke doel is dat de kinderen geen één-op-één-begeleiding meer nodig hebben. Dat ze zelfstandig kunnen functioneren in de klas. Ze leren om te gaan met verschillende situaties; per leerling wordt bekeken aan welke doelen hij of zij moet werken om die zelfstandigheid uiteindelijk te krijgen. We gaan dus van intensieve zorg naar het nemen van een stapje terug: zorg op afstand. Als dat lukt, geeft dat de leerling zelf een enorm zelfvertrouwen. Dát is het mooiste wat we kunnen bereiken!”

**In verband met de privacy zijn de namen van Max en Daan gefingeerd.*

BIJ DAELZICHT word je gezien. Wie ben je? Wat wil je? Waar word je blij van? Bij Daelzicht vinden we het belangrijk cliënten echt te leren kennen, en ervoor te zorgen dat zij zich in elke fase van hun leven zo fijn mogelijk kunnen voelen. Samen met hun ouders, broers, zussen en andere mensen die belangrijk voor hen zijn. Daar zetten we ons met hart en ziel voor in.

Daelzicht biedt zorg en ondersteuning aan kinderen, jongeren en volwassenen met een verstandelijke beperking. In heel Limburg kun je bij Daelzicht terecht voor wonen, dagbesteding en ambulante ondersteuning.

(V)SO DE PARKSCHOOL in Limbricht biedt onderwijs aan leerlingen met een lichte, matige en ernstige verstandelijke handicap. Wij willen de leerlingen voorbereiden op een zo zelfstandig mogelijk bestaan met een voor hen passende (werk)plek in de samenleving. Hierbij wordt rekening gehouden met de interesses, talenten en mogelijkheden van elke leerling afzonderlijk. Dit alles gebeurt in overleg met leerling en ouders/ verzorgers en samen met keten-partners. (V)SO de Parkschool is een school van Kindante.

“Deze samenwerking komt iedereen ten goede.”

daelzicht

